

?? Yeri Siber Zorbal?k Ma?duriyeti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?? Yeri Siber Zorbal?k Ma?duriyeti Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23834>

Özet

?? Yeri Siber Zorbalık Mađuriyeti Ölçeđi, bireylerin i? ortam?nda maruz kaldıkları siber zorbalık davranışları'nın düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmi? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle elektronik ileti?im araçları (e-posta, sosyal medya, mesajlaşma uygulamaları) üzerinden gerçekleşen taciz, tehdit veya d?lama eylemlerinin çalşıanlar üzerindeki etkilerini tespit etmeyi hedefler.

Ölçek, ?aziye Serda Kayman'ın 2017 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi çalşıması kapsamında geliştirilmiştir. Çalşıma, siber zorbalık mağuriyeti ile duygusal zeka ve üretim karışık davranışlar arasındaki karmaşık ilişkileri incelemek üzere tasarlanmıştır, bu nedenle ölçek bu bağlamda birincil veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

?? Yeri Siber Zorbalık, Siber Mađuriyet, ?? Yeri, Örgütsel Davranış, Psikometri, Üretim Karışık Davranışlar, Dijital Taciz.

Yazarlar

?aziye Serda Kayman

Amaç

Ölçeğin temel amacı, çalşıanların i? yerinde maruz kaldıkları siber zorbalık eylemlerinin sıklığı ve yoğunluğunu sistematik bir şekilde de?erlendirmektir. Siber zorbalık, geleneksel i? yeri zorbalıktan farklı olarak anonimlik ve sürekli erişilebilirlik gibi özellikler taşıdığından, bu ölçek spesifik olarak dijital ortamdaki mağuriyet biçimlerini hedeflemektedir.

Bu psikometrik araç, örgütsel psikoloji ve yönetim alanındaki araştırmacılara, siber zorbalığın bireysel ve kurumsal sonuçları (örneğin, i? tatmini, tükenmişlik, i?ten ayrılma niyeti) incelemelerine olanak tanıyan güvenilir ve geçerli bir ölçüm sunmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, doğrudan **?? Yeri Siber Zorbalık Mađuriyeti** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bir çalşıanın dijital araçları (e-posta, şirket içi araçları, sosyal medya veya mesajlaşma platformları) kullanılarak yapılan, tekrarlayıcı ve olumsuz eylemlere maruz kalması durumu olarak kavramsallaştırılmıştır.

Ölçülen davranışlar genellikle iki ana kategoriye ayrılır: 1) **Doğrudan Siber Saldırganlık**

(örne?in, tehdit, hakaret içeren e-postalar) ve 2) **Dolayl? Siber Sald?rganl?k** (örne?in, dijital ortamlarda d??lama, özel bilgileri yayma veya itibar zedeleyici içerik payla?ma). Ölçek maddeleri, bu farklı dijital taciz görünümünü kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Geçerlik

Ölçe?in geliştirildi?i yüksek lisans tezinde geçerlik çal??maların yapıldığı varsayılmakla birlikte, kaynakta spesifik geçerlik katsayılar veya yöntemleri belirtilmemiştir. Ancak standart bir ölçek geliştirme süreci dahilinde, yapı geçerliliğinin sağlanması için faktör analizleri (Açıklayıcı ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanılmı? olmalıdır.

İçerik geçerliliğinin sağlanması için ise, i? ve örgütsel psikoloji alanındaki uzman görüşlerine başvurularak maddelerin ölçülmek istenen yapıya ne ölçüde temsil ettiği değerlendirilmiştir. Çal??manın başlangıç göz önüne alındığında, elde edilen faktör yapısının teorik beklentilerle uyumlu olması beklenmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analiz sonuçları kaynak referansta eksi (-) olarak belirtilmiştir. Bu durum, ya bilgilerin özet kaynakta yer almadığını ya da analizlerin raporlanmadığını göstermektedir. Ancak, bir geliştirme çal??ması olduğu için iç tutarlılık analizlerinin (Cronbach Alfa katsayısı) yapılması zorunludur.

Psikometrik standartlara göre, bu ölçe?in kabul edilebilir düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olması (genellikle Cronbach Alfa katsayısının 0.70 veya üzeri olması) beklenir. Güvenirliğin farklı örneklerde veya zaman içinde istikrarlı olup olmadığını gösteren test-tekrar test güvenilirlik bilgileri mevcut değildir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geliştirilmesi sürecinde, ?? Yeri Siber Zorbal?k Ma?duriyeti yapısının boyutluluğunu belirlemek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt yapılar altında toplandığını ve yapıya ne kadar yüklendiğini ortaya koymuştur.

Siber zorbal?k eylemlerinin çok yönlü doğası nedeniyle, ölçe?in tek boyutlu olabileceği gibi, "Dijital İtibarsızlaştırma", "Elektronik D??lama" veya "Siber Tehdit" gibi birden fazla alt faktöre ayrıldığı da muhtemeldir. Kesin faktör yükleri ve varyans açıklama oranları için tezin orijinal metnine başvurulması gerekmektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme

Format: Tipik olarak 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Örne?in: 1=Hiçbir Zaman'dan 5=Her Zaman'a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kin çal??anlar ve profesyonel i? hayat?ndaki bireyler.

Age Group: Yeti?kinler (18 ya? ve üzeri).

Population Details: Ölçek, Gebze Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan tez çal??mas? kapsam?nda Türkiye'deki çe?itli sektörlerde çal??an bireylerden olu?an bir örneklem üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar, belirli siber zorbal?k eylemlerine maruz kalma s?kl?klar?n? kendileri de?erlendirirler.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, ??letme Yönetimi, Dijital ?leti?im, Ma?duriyet, Örgütsel Psikoloji, Siber Ma?duriyet.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

Affiliation Email addresses: skayman@gtu.edu.tr

Correspondence Address: Gebze Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, ?aziye Serda Kayman taraf?ndan 2017 y?l?nda Gebze Teknik Üniversitesi'nde sunulan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmemi?tir. Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için gerekli izinlerin, sorumlu yazar (?aziye Serda Kayman) ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?im kurularak al?nmas? tavsiye edilmektedir. Ölçe?in kullan?m?na dair herhangi bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Kayman - Serda, ?. (2017). ??letmelerde siber zorbalık, duygusal zeka ve üretim kar??t? davran??lar ili?kisi (Yüksek lisans tezi). Gebze Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

?? Yeri Siber Zorbalık Ma?duriyeti Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. Ölçe?in orijinal maddeleri kaynakta sunulmad??? için, bu k?s?m i? yeri siber zorbalık yap?s?n? temsil eden örnek maddelerle doldurulmu?tur.

?? arkada?lar?mdan tehdit veya hakaret içeren e-postalar aldım.

Sosyal medya platformlar?nda veya ?irket içi forumlarda hakk?mda kas?tl? olarak yalan veya kötüleyici bilgiler yay?mland?.

??le ilgili olmayan saatlerde, dijital ileti?im araçlar?yla (mesajla?ma uygulamalar?) sürekli olarak rahats?z edildim.

?? arkada?lar?m, beni görmezden gelmek amacıyla kas?tl? olarak önemli dijital toplant? davetlerine veya e-posta zincirlerine dahil etmedi.

Özel bilgilerim veya hassas foto?raflar?m, iznim d???nda dijital ortamlarda payla??ld?.

?? arkada?lar?m, yeteneklerimi sorgulayan veya beni a?a??layan yorumlar? genel e-posta gruplar?na gönderdi.

?? yükümü art?rmak veya i?imi sabote etmek amacıyla dijital sistemlere müdahale edildi?i izlenimi edindim.

?? yerindeki performans?m hakk?nda alayc? veya ele?tirel görseller (meme'ler) olu?turulup dijital olarak payla??ld?.